

Sygn. akt IV KK 213/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący)

SSN Małgorzata Gierszon

SSN Andrzej Ryński (sprawozdawca)

Protokolant Danuta Bratkrajc

w sprawie M. Ł.

oskarżonego z art. 244 kk w zw. z art. 91 § 1 kk

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 kpk,
bez udziału stron,

w dniu 29 czerwca 2017 r.,

kasacji, wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego, na
korzyść oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w R.

z dnia 4 sierpnia 2015 r., sygn. akt II Ka (...),

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w D. VII Zamiejscowego Wydziału
Karnego z siedzibą w R.

z dnia 24 marca 2015 r., sygn. akt VII K (...),

**uchyla zaskarżony wyrok oraz wyrok Sądu Rejonowego w D. i
uniewinnia oskarżonego od popełnienia zarzucanych mu
przestępstw, a kosztami procesu obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

M. Ł. został oskarżony o to, że działając w podobny sposób w krótkich odstępach czasu:

I. w dniu 28 marca 2014 r. w miejscu zamieszkania, w miejscowości B., nie stosował się do postanowienia Sądu Rejonowego w D. VII Zamiejskowy Wydział Karny z siedzibą w R., sygn. akt VII K (...)/13, dotyczącego zakazu zbliżania się do Z. Ł.;

II. w dniu 31 marca 2014 r. w miejscu zamieszkania, w miejscowości BB., nie stosował się do postanowienia Sądu Rejonowego w D. VII Zamiejskowy Wydział Karny z siedzibą w R., sygn. akt VII K (...)/13, dotyczącego zakazu zbliżania się do Z. Ł., tj. o czyn z art. 244 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w D. VII Zamiejskowy Wydział Karny z siedzibą w R. wyrokiem z dnia 24 marca 2015 r., sygn. VII K (...) uznał oskarżonego M. Ł. za winnego dokonania zarzuconych mu czynów przyjmując, iż stanowią one ciąg przestępstw z art. 244 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. i za czyny te na podstawie art. 244 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 58 § 3 k.k. skazał go na karę grzywny w wymiarze 100 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 zł,

Po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego, Sąd Okręgowy w R. wyrokiem z dnia 4 sierpnia 2015 r., sygn. II Ka (...) zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że orzeczoną karę grzywny na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. warunkowo zawiesił oskarżonemu M. Ł. na roczny okres próby. W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasację od tego orzeczenia wywiódł Minister Sprawiedliwości - Prokurator Generalny zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie prawa materialnego - art. 244 k.k.- polegające na wyrażeniu błędnego poglądu, że przewidziana w tym przepisie odpowiedzialność karna za niestosowanie się do orzeczonego przez Sąd zakazu zbliżania się do określonych osób, obejmuje również naruszenie zakazu o takiej treści, ustanowionego jako obowiązek, określający sposób realizacji zastosowanego przez Sąd na podstawie art. 275 § 1 i 2 k.p.k. środka zapobiegawczego w postaci oddania pod dozór Policji, co skutkowało niezasadnym uznaniem, że zachowanie M. Ł., stanowiące naruszenie w dniach 28 i 31 marca 2014 r. zakazu zbliżania się do Z. Ł., ustanowionego jako

jeden z obowiązków określających sposób realizacji zastosowanego wobec oskarżonego przez Sąd Rejonowy w D. VII Zamiejscowy Wydział Kamy z siedzibą w R. w sprawie o sygn. VII K (...)/13, na podstawie art. 275 § 1 i 2 k.p.k., środka zapobiegawczego w postaci oddania pod dozór Policji, wypełniło znamiona ciągu przestępstw z art. 244 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k.

W oparciu o tak sformułowany zarzut skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w R. oraz zmienionego nim wyroku Sądu pierwszej instancji (we wniosku kasacyjnym zapewne omyłkowo wskazano, że wyrok Sądu pierwszej instancji został utrzymany w mocy) i uniewinnienie oskarżonego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja okazała się zasadna w stopniu oczywistym, co umożliwiło jej rozpoznanie na posiedzeniu bez udziału stron w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Jak trafnie podniósł Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny zachowanie oskarżonego polegające na naruszeniu zakazu orzeczonego w ramach środka zapobiegawczego nie może być uznane za czyn wyczerpujący znamiona przestępstwa z art. 244 k.k. Przepis ten penalizuje zachowanie polegające na niezastosowaniu się do orzeczonego przez sąd zakazu m. in. kontaktowania się z określonymi osobami lub zbliżania się do określonych osób.

Sąd Najwyższy kilkakrotnie wypowiadał się w kwestii odpowiedzialności na podstawie art. 244 k.k. wskazując, że przedmiotem ochrony przepisu art. 244 k.k. jest orzeczenie każdego sądu (cywilnego, administracyjnego lub karnego), zawierające zakaz określonej w nim działalności, także innej niż gospodarcza. Jednocześnie w orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreślono także, że odpowiedzialności na podstawie art. 244 k.k. podlegają również zachowania polegające na naruszeniu obowiązków orzekanych na podstawie art. 72 § 1 k.k. stanowiące element prawomocnych rozstrzygnięć kończących postępowanie główne (zob. postanowienie SN z dnia 26 lutego 2004 r., sygn. akt I KZP 47/03, OSNKW 2004/3/35, Prok.i Pr.-wkł. 2004/4/5, Biul.SN 2004/3/19; wyrok SN z dnia 21 listopada 2012 r., sygn. akt III KK 42/12, Lex nr 1252719).

Skarżący słusznie jednak dostrzega, że postanowienie będące źródłem nałożonego na oskarżonego M. Ł. zakazu zbliżania się do Z. Ł. nie miało statusu orzeczenia prawomocnie kończącego postępowanie główne. Zakaz ten był jednym

z obowiązków określających sposób realizacji zastosowanego wobec oskarżonego środka zapobiegawczego w postaci oddania pod dozór Policji orzeczonego na podstawie przepisu art. 275 § 1 k.p.k. Warto jednocześnie podkreślić, że środki zapobiegawcze, w tym także dozór policji mogą być w toku postępowania karnego modyfikowane tak, aby zabezpieczały prawidłowy tok tego postępowania w niezbędnych granicach. Faktem jest, że przepis ten, a dokładnie § 5 art. 275 k.p.k. nie wspomina o skutkach niedopełnienia obowiązków, ograniczając się do zwrócenia uwagi na konieczność zawiadomienia organu procesowego wydającego postanowienie o dozorze. Niemniej, nie oznacza to, że w sytuacji niewywiązywania się z obowiązków nałożonych w ramach dozoru Policji jako środka zapobiegawczego w trakcie trwającego postępowania karnego, dochodzi do wyczerpania znamion przestępstwa z art. 244 k.k., bowiem skutki niedopełnienia tych obowiązków będą identyczne z występującymi przy naruszeniu warunków, dla których dozór został ustanowiony. Przy takiej oportunistycznej postawie osoby, wobec której zastosowano dozór policji organ procesowy ponownie powinien rozważyć konieczność zastosowania adekwatnego do sytuacji procesowej środka zapobiegawczego, a zatem jeżeli występują przesłanki do zastosowania tymczasowego aresztowania, powinno się rozważyć jego zastosowanie, skoro wolnościowy środek zapobiegawczy nie jest w stanie zabezpieczyć prawidłowego toku postępowania karnego (M. Żbikowska, Warunkowy dozór Policji, Prok. i Prawo 2011, nr 7-8, s. 19-33).

Podsumowując powyższe rozważania, Sąd Najwyższy uznał, że podniesiony przez skarżącego zarzut rażącego naruszenia prawa materialnego, polegający na błędnym uznaniu, że prawidłowo odtworzone czyny przypisane M. Ł. spełniały znamiona art. 244 k.k. zasługuje na uwzględnienie.

W tym stanie rzeczy, wobec oczywistej niesłuszności skazania, zasadne stało się uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i uniewinnienie skazanego od zarzucanego mu czynu w oparciu o przepis art. 537 § 2 k.p.k. Jednocześnie na podstawie art. 637a k.p.k. w zw. z art. 632 pkt 2 k.p.k., kosztami procesu obciążono Skarb Państwa.

Z powyższych względów orzeczono jak w sentencji.

r.g.